

Honorar el cicle de la vida

La Fundació Pla incorpora Julià Guillamon a la conversa sobre 'Les hores' que fa vint anys va confrontar els textos de Josep Pla i Narcís Comadira
L'interès pel pas del temps es manté viu en els tres autors

Els rellotges de Julià Guillamon i Narcís Comadira, damunt el gravat que il·lustrava el frontispici de la primera edició de 'Les hores', de Josep Pla, de 1953. FUNDACIÓ JOSEP PLA.

És una tradició arrelada a Palafrugell de celebrar Sant Jordi amb la lectura continuada d'una obra escollida de Josep Pla, que va morir un 23 d'abril, però no sempre hi ha l'ocasió de comprovar d'una manera fins i tot visual com el seu llegat continua present, a més dels lectors, en els autors que escriuen avui. Aquesta continuïtat en les formes d'observació i en l'obsessió per ajustar-hi un determinat estil, que no significa necessàriament imitació, ni tan sols que es comparteixi el mateix esperit, ja aflorava en l'exposició El temps que fuig, que la Fundació Josep Pla de Palafrugell va organitzar el 2003 a partir de la confrontació de les reflexions de Pla i del poeta i pintor Narcís Comadira sobre el cicle de la vida. Al cap de vint anys, la fundació recupera aquell muntatge, ampliat i renovat, per afegir a la conversa els textos de l'escriptor i crític literari Julià Guillamon, que al seu recent Les hores noves (Anagrama) fa un reconeixement explícit a l'obra de Pla.

El fil de les hores, oberta a la Fundació fins al 10 de juny, planteja d'aquesta manera una doble trilogia sobre el pas del temps: la que formen les veus d'uns escriptors de tres generacions diferents que s'han interessat per uns temes semblants relatius al món natural,

les festes tradicionals, el canvi de les estacions, i allò que es perd i allò que perdura, i la que va crear el mateix Pla als llibres Les hores (El pas de l'any), Els anys (El pas de la vida) i Els moments (El pas de les hores), que va publicar a l'editorial Selecta entre el 1953 i el 1955 i que, finalment, va refondre el 1971 al volum XX de l'Obra Completa sota el paraigua d'un únic títol, Les hores. El muntatge incorpora els manuscrits del fons de Selecta que els hereus de l'editor Josep Maria Cruzet acaben de cedir a la Fundació, a més de fotografies de Julià Guillamon incloses al seu llibre i alguns dels seus quaderns de notes, i dels dibuixos de Comadira, que acompanya d'una vitrina amb algunes de les pintures de flors imaginàries que enviava al filòleg i amic Pep Nadal durant la pandèmia.

També Pla seguia una tradició literària que enfonsava les arrels en les Bucòliques de Virgili, retent culte a una contemplació i una lentitud que Comadira i Guillamon fan seves, amb una mirada afí però modelada per la seva pròpia sensibilitat. En la taula rodona organitzada per inaugurar l'exposició, la professora i crítica literària Dolors Oller va advertir que cap d'aquests autors no confonen l'atenció als fenòmens naturals amb la mera recreació sensual, sinó que a través d'ells expressen una visió (i també una crítica) sobre el món. El mateix Comadira va explicar que en una descripció "la realitat t'enriqueix, però tu hi afegeixes allò que ets, els teus dubtes, la teva experiència", i Guillamon va explicar com havia retrobat certs vestigis del món de pagès que Pla encara havia conegut ("un món dinàmic" del qual, però, ja intuïa la decadència), que en el present del Montseny que descriu a Les hores noves perviu ara ja més aviat deixatat.

Tots dos comparteixen, però, l'admiració per la prosa planiana (el to avinagrat de les mimoses quan comencen a morir-se, la humitat sobtada del setembre que altera fins i tot el so de la cobla durant una ballada de sardanes), fins al punt que Comadira va afirmar: "Jo crec que Josep Pla era un poeta, però tenia vergonya i dissimulava deixant anar al final de la pàgina una de les seves atzagaiades." Guàrdia, per a qui Les hores va ser una revelació perquè li va permetre "anomenar allò que sabia del món de pagès i de bosc però que no sabia com dir", va admetre que mentre escrivia el seu llibre "feia gimnàstica", llegint cada matí dues o tres peces de Pla per agafar musculatura. "Em donava el to, però has d'anar amb compte que no se t'enganxi massa la música."

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 23-04-2023, Pàgina 22

-El Punt Avui. Nacional 23-04-2023, Pàgina 22

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2280826-honorar-el-cicle-de-la-vida.html>